

६७

**गट-क व गट-ड मधील कर्मचा-यांच्या
सेवाविषयक बाबीसंदर्भात मार्गदर्शक तत्वे.**

**महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग**

✓ शासन परिपत्रक क्रमांक :- संकीर्ण-१००७/(४२१/२००७) आ.(अतांत्रिक)
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक :- २३.११.२००७.

वाचा:-

१. शासन निर्णय, सा.बां.वि. क्र: सीएफएन-१०५९/ई-(III), २६ एप्रिल, १९६०
२. शा.नि., पा.वि. व उर्जा विभाग क्र: सीडीएस-१०६३/ई(२), दिनांक २९ ऑक्टोबर, १९६३
३. शा.निर्णय, सा.प्र.वि. क्र: एईएम-१०८०/३५/१६-अ, दिनांक २१ जानेवारी, १९८०
४. शा.परिपत्रक, पाटबंधारे विभाग क्र: नियुक्ती-१०९८/(२५५/१९९८)/आ.(अतांत्रिक),
दिनांक २६ जून, १९९८
५. शा.परिपत्रक, सा.प्र.वि.क्र. एसआरव्ही-१०९७/प्र.क्र.३१/९८/१६-अ, दिनांक १६ मार्च, १९९९.
६. शा.परिपत्रक, सा.प्र.वि.क्र: प्रकल्प-१०००/प्र.क्र.२७/२०००/१६-अ, दिनांक १३ सप्टेंबर, २०००
७. शा.नि. वित्त विभाग, क्र: असंक-१००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा,
दिनांक १० सप्टेंबर, २००१
८. शा.परिपत्रक, पाटबंधारे विभाग क्र: बदली-१००२/(१५९/२००२)/आ.(तांत्रिक),
दिनांक २३ मे, २००३
९. शा.परिपत्रक, सा.प्र.वि. क्रमांक: संकीर्ण-१००३/प्र.क्र.९६/२००३/१३-अ,
दिनांक १९ नोव्हेंबर, २००३
१०. शा.नि. सा.प्र.वि.क्र: एसआरव्ही-२००४/प्र.क्र.१२/०४/बारा, दिनांक ७ जून, २००४
११. शा.निर्णय, शा.शि.व क्रिडा विभाग क्र: राक्रिधो-२००२/प्र.क्र.६८/क्रीयुसे-२,
दिनांक ३० एप्रिल, २००५
१२. शासन निर्णय, सा.प्र.वि. क्रमांक: अकंपा-१००४/प्र.क्र-५१/२००४/आठ,
दिनांक २२ ऑगस्ट, २००५
- ✓ १३. शा. परिपत्रक, जलसंपदा विभाग, क्र: समिती-११०५/(१३/२००५) आ.(तांत्रिक),
दिनांक १० मे, २००६
१४. शा.नि., सा.प्र.वि.क्र. एसआरव्ही-२०००/प्र.क्र.१७१/०६/१२, दिनांक १७ फेब्रुवारी, २००७
१५. शासन पत्र क्रमांक: संकीर्ण-२००७/१३७/(२३१/२००७)/आ. (अतांत्रिक),
दिनांक १० सप्टेंबर, २००७
१६. शा.निर्णय, सा.प्र.वि.क्र: एसआरव्ही-२००७/प्र.क्र.१५९/०७/१२, दिनांक ०१ ऑक्टोबर, २००७
१७. शा.निर्णय, सा.प्र.वि.क्र: प्राणिम-२००७/प्र.क्र.४६/०७/१३-अ, दिनांक १९ ऑक्टोबर, २००७
१८. शा.परिपत्रक, सा.प्र.वि.क्र. न्याय-२००७/स.न्या./प्र.क्र.१०३ (भाग-३)/१६-अ,
दिनांक १९ ऑक्टोबर, २००७.

शासन सेवेतील रिक्त पदे तातडीने विहीत कार्यपद्धतीत भरण्याचे निर्देश सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक १७ फेब्रुवारी, २००७ व दिनांक २७ ऑगस्ट, २००७ च्या आदेशान्वये सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग / विभागप्रमुख / कार्यालयप्रमुख यांना देण्यात आलेले आहेत. सदर आदेशाचे काटेकोरपणे पालन न केल्यामुळे रिक्त पदे भरण्याची गती अतिशय धिमी व असमाधानकारक असल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आल्याने यासंदर्भात शासनाने तीव्र नापसंती

ROTA/H-1892(1000-11-2007)1

संकेतांक क्रमांक २०१४/११२६१८/२५७३७२७

व्यक्त केलेली आहे. क्षेत्रीय कार्यालयाकडून रिक्त पदे भरणेबाबतची कार्यवाही विहित वेळेत पार पाडणे आवश्यक असताना सदर कार्यवाही वेळीच होत नाही. परिणामी शासन सेवेत आपल्या विभागाच्या नियंत्रणाखालील मोठ्या प्रमाणात रिक्त पदे राहिल्याने मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत नाराजी व्यक्त करण्यात आलेली आहे. शासनाने गट-क व गट-ड मधील रिक्त पदे भरण्याकरिता यापूर्वीच वरीलप्रमाणे स्वयंस्फुट आदेश निर्गमित करण्यात येवून देखील क्षेत्रीय कार्यालयाकडून गट-क व गट-ड मधील कर्मचा-यांचे नियुक्ती प्राधिकारी कोण? सरळसेवा व पदोन्नतीच्या कोट्यातील पदे भरण्याची कार्यवाही परिमंडळ कार्यालयाने करावी की, मंडळ कार्यालयाने करावी? सदर पदे भरण्यासंदर्भात प्रादेशिक स्तरावर गठीत करण्यात आलेल्या समितीची कार्यकक्षा इत्यादी व अन्य मुद्यासंदर्भात मार्गदर्शन मागविण्यात येत आहे. त्याचप्रमाणे सदर पदे भरताना काही अडचणीसंदर्भात आयोजित करण्यात आलेल्या बैठकीमध्ये परिमंडळीय अधिकार्यांनी अशाच प्रकारची उपस्थित केलेले मुद्दे विचारात घेऊन त्याबाबतचे स्पष्टीकरण खालीलप्रमाणे करण्यात येत आहे :-

१) नियुक्ती प्राधिकारी :

जलसंपदा विभागाच्या नियंत्रणाखालील संबंधित मंडळाचे अधीक्षक अभियंता हे महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम १९८१ मधील नियम ९ (२२) परिशिष्ट-दोन अन्वये "विभागप्रमुख" म्हणून घोषित करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार संबंधित मंडळाचे अधीक्षक अभियंता हे गट-क व गट-ड चे "नियुक्ती प्राधिकारी" आहेत. त्यानुसार सर्व मंडळीय अधिकारी यांनी रिक्त पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही करावी. परिमंडळ स्तरावरील अधीक्षक अभियंता हे केवळ 'संनियंत्रण अधिकारी' असल्याने ते मंडळाच्या नियंत्रणाखालील कर्मचाऱ्यांचे सक्षम प्राधिकारी होवू शकत नाहीत. मात्र, ज्या मंडळाकडे परिमंडळाचे कामकाज सोपविण्यात आलेले आहे त्या परिमंडळामधील गट-क व गट-ड च्या कर्मचाऱ्यांचे सक्षम प्राधिकारी हे त्या परिमंडळाचे अधीक्षक अभियंता आहेत.

२) निवड समितीची कार्यकक्षा :

शासनाने दिनांक १७ फेब्रुवारी, २००७, दिनांक १ ऑक्टोबर, २००७ व दिनांक १९ ऑक्टोबर, २००७ च्या निर्णयान्वये दिलेल्या मार्गदर्शक सुचनांनुसार सर्व मंडळ व परिमंडळातील अधिकारी यांनी त्यांच्या नियंत्रणाखालील कार्यालयांमध्ये रिक्त असणारी पदे तातडीने भरण्याची कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी सर्वप्रथम संबंधित मंडळ/परिमंडळ कार्यालयाने गट-क व गट-ड मधील संवर्गनिहाय, सरळसेवेची व पदोन्नतीची पदे निश्चित करून घ्यावीत. त्यानुसार गट-क मधील रिक्त पदे भरण्यासाठी जिल्हाधिकारी यांचे स्तरावर गठीत करण्यात आलेल्या समितीमार्फत सदर पदे

भरण्याची कार्यवाही दिनांक ०१.१०.२००७^३ अन्वये ठरवून दिलेल्या वेळापत्रकानुसार करण्यात यावी. शासनाने दिनांक ११.०६.१९९९ अन्वये प्रादेशिक दुय्यम सेवा निवडमंडळे बरखास्त केल्यानंतर निवडमंडळाच्या कक्षेत येणारी पदे भरण्याकरिता सामान्य प्रशासन विभागाने संबंधित विभागाकडे त्यांचे नियंत्रणाखालील पदे भरण्याकरिता समित्या गठित करण्याबाबत निर्देश दिले होते. त्यास अनुसरून प्रादेशिक स्तरावर दिनांक १०.०५.२००६ च्या शासन निर्णयानुसार निवड समितीची फेररचना करण्यात येवून सदर समितीमार्फत गट-क व गट-ड मधील रिक्त पदे भरण्याबाबत कळविण्यात आले होते. तथापि, आता सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक ११.१०.२००७ च्या शासन निर्णयानुसार गट-क मधील भूतपूर्व निवडमंडळाच्या कक्षेत येणारी पदे भरण्याबाबत मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. त्यानुसार जिल्हाधिकारी यांचे स्तरावर गठीत करण्यात आलेल्या समितीमार्फत गट-क मधील पदे भरण्यात यावीत.

शासन परिपत्रक, जलसंपदा विभाग, दिनांक १०.०५.२००६ अन्वये जी प्रादेशिक स्तरावरील निवड समितीची फेररचना करण्यात आलेली आहे त्या समितीमार्फत केवळ अराजपत्रित गट-ब कनिष्ठ अभियंता (यांत्रिकी/विद्युत) या संवर्गातील पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही करावयाची आहे. गट-क मधील पदे जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या समितीमार्फत भरावयाची असल्याने परिमंडळीय अधीक्षक अभियंता यांचे अध्यक्षतेखाली (सदर शासन परिपत्रकातील 'अ' येथील) गठीत करण्यात आलेली समिती बरखास्त करण्यात आत आहे.

३) बिंदू नामावली ठेवणे :

प्रादेशिक दुय्यम सेवा निवडमंडळे बरखास्त झाल्यामुळे प्रादेशिक स्तरावर दिनांक १०.०५.२००६ अन्वये आणि पदोन्नतीची कार्यवाही ही परिमंडळीय स्तरावर होत असल्यामुळे सरळसेवा व पदोन्नतीच्या संदर्भातील बिंदू नामावलीची माहिती परिमंडळ स्तरावर संकलित करण्यात येत असे. परंतु आता शासनाने नवीन मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेले असल्यामुळे गट-क व गट-ड मधील संवर्गनिहाय पदे भरण्याची कार्यवाही करण्यासाठी नियुक्ती प्राधिकारी हे संबंधित मंडळीय अधीक्षक अभियंता हे सक्षम प्राधिकारी असल्याने गट-क या संवर्गातील सरळसेवेची पदे मंडळ स्तरावरील अधीक्षक अभियंता यांनी दिनांक ११.१०.२००७ अन्वये जिल्हाधिकारी यांचे स्तरावर गठीत करण्यात आलेल्या समितीमार्फत भरावयाची आहे. त्यासाठी परिमंडळीय अधिकाऱ्यांनी सरळसेवा व पदोन्नती संदर्भात अनुशेष/रिक्त पदे काढून त्यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व मंडळ कार्यालयांना उपलब्ध करून द्यावयाचा आहे. असा अनुशेष काढताना आरक्षण हे सबरवाल प्रकरणी सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्देशानुसार व सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक १८.१०.१९९७ च्या शासन निर्णयप्रमाणे रिक्त पदांना न लावता संवर्ग संख्येस लावण्यात

यावे. त्याचप्रमाणे शासन सेवेत येताना किंवा दरम्यानच्या काळात पदोन्नतीसाठी एखाद्या आरक्षित जात प्रवर्गाचा फायदा घेतला असल्यास व ज्येष्ठतेत कोणत्याही क्रमांकावर असले तरी संबंधित उमेदवार त्या जात प्रवर्गातील रोस्टर बिंदूवर दाखविणे अभिप्रेत आहे. तसेच एखाद्या विशिष्ट जात प्रवर्गास आरक्षण जेव्हापासून लागू झाले त्यानंतर रिक्त पदांवर ते प्रमाण दाखवून जागा भरणे आवश्यक आहे. ह्या सर्व बाबींचा विचार करून प्रत्येक प्रवर्गातील कर्मचाऱ्यांची अचूक संख्या निश्चित करणे आवश्यक राहिल. अशी संख्या बिनचूक नसल्यास न्यायालयीन प्रकरणांना निष्कारण वाढ मिळतो. सदर कार्यवाही विहीत कालावधीत करावयाची आहे. परिमंडळाने काढून दिलेल्या अनुशेष/रिक्त पदानुसार संवर्गनिहाय पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही संबंधित मंडळाने त्वरित करावी. गट-क व गट-ड चे नियुक्ती प्राधिकारी मंडळाचे अधीक्षक अभियंता असल्याने त्यांचे नियंत्रणाखालील सर्व कर्मचाऱ्यांचे बिंदु नामावली (रोस्टर) हे संबंधित मंडळानेच ठेवावयाचे असल्याने यापुढे या आदेशानुसार मंडळ स्तरावरील कर्मचाऱ्यांची बिंदु नामावली ठेवण्याची जबाबदारीही संबंधित मंडळ अधिकाऱ्यांची राहिल. सदर बिंदु नामावली विभागीय स्तरावरील गणसर्वगीय कक्षाकडून प्रमाणित करून घेण्याची जबाबदारी संबंधित अधीक्षक अभियंतांनी घेणे बंधनकारक आहे.

गट-क मधील कर्मचाऱ्यांच्या ज्येष्ठतासूच्या व पदोन्नती संदर्भातील सर्व माहिती परिमंडळ स्तरावर ठेवण्यात येते. कारण जर एका मंडळामध्ये एखाद्या संवर्गातील जास्त पदे रिक्त झाली तर त्या मंडळामधील संबंधित संवर्गातील जास्त कर्मचाऱ्यांची पदोन्नतीने पदे भरण्यात येतात, परंतु दुसऱ्या मंडळामध्ये त्याच संवर्गातील रिक्त पदाचे प्रमाण कमी असेल तर तेथील पदे पदोन्नतीने भरण्याचे प्रमाण कमी असते. म्हणजेच एखाद्या मंडळामध्ये सेवाज्येष्ठ कर्मचारी असून देखील तेथील कर्मचाऱ्यांची पदोन्नती होत नसे. याकरिता गट-क मधील कर्मचाऱ्यांच्या सेवाज्येष्ठता व पदोन्नतीची कार्यवाही ही परिमंडळ स्तरावरून करण्यात यावी. परिमंडळ स्तरावरून पदोन्नतीची कार्यवाही शासनाने दिनांक १०.०९.२००७ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या विभागीय पदोन्नती समितीमार्फत करावयाची आहे. पदोन्नतीच्या कोट्यातील रिक्त पदे भरण्याकरिता पदोन्नतीच्या कोट्याची पदे/पदोन्नतीच्या कोट्यातील अनुशेष/बिंदु नामावली हे यापूर्वी परिमंडळ स्तरावर ठेवली जात होती. परंतु, यापुढे पदोन्नती संदर्भातील बिंदु नामावली परिमंडळ स्तरावर त्याचप्रमाणे मंडळ स्तरावर देखील ठेवावयाची आहे. जेणेकरून कोणत्याही संवर्गातील आरक्षित पदे (कोटा) खंडित होणार नाहीत. तसेच ज्या संवर्गामध्ये मंजूर पदापेक्षा जास्त पदे भरण्यात आलेली आहेत म्हणजेच आरक्षित पदाबाबतचा अनुशेष खंडित झालेला आहे. अशा कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत ज्येष्ठतेनुसार कनिष्ठ कर्मचाऱ्यांच्या सेवा अभावित सेवा म्हणून गणण्यात याव्यात. एकंदरीत

सरळसेवेची बिंदुनामावली ही पूर्णतः मंडळ कार्यालयाने तर पदोन्नतीच्या संदर्भातील बिंदुनामावली मंडळ कार्यालयाने व परिमंडळ कार्यालयाने या दोघांनीही द्विस्तरीय पध्दतीने ठेवावयाची आहे.

४. पदोन्नतीची कार्यवाही :

गट-क मधील कर्मचा-यांच्या सेवाज्येष्ठता व पदोन्नती संदर्भातील कार्यवाही करण्याकरिता शासनाने दिनांक २६ एप्रिल, १९६० व दिनांक २९ ऑक्टोबर, १९६३ अन्वये परिमंडळ कार्यालयास अधिकार प्रदान केलेले आहेत. तथापि, सद्यस्थितीमध्ये यापूर्वी शासनाने घोषित केलेले नियुक्ती प्राधिकारी यांचा विचार करता सरळसेवेतील कर्मचा-यांचे नियुक्ती अधिकारी हे संबंधीत मंडळ कार्यालयाचे अधीक्षक अभियंता हेच सक्षम प्राधिकारी आहेत. मात्र काही परिमंडळ कार्यालयामध्ये पदोन्नतीची कार्यवाही परिमंडळ स्तरावरून करण्यात आल्याने संबंधीत परिमंडळ कार्यालयाचे अधीक्षक अभियंता हे नियुक्ती प्राधिकारी असल्याचे समजून कार्यवाही केलेली असल्यामुळे नियुक्ती प्राधिकारी नेमके कोण? याबाबत विसंगती निर्माण होऊन क्षेत्रीय स्तरावर मोठ्या प्रमाणात संभ्रम निर्माण झालेला आहे. यासंदर्भात असे स्पष्ट करण्यात येत आहे की, गट-क व गट-ड मधील संवर्गातील सरळसेवेच्या कर्मचा-यांबाबत नियुक्ती प्राधिकारी हे संबंधीत अधीक्षक अभियंता हे सक्षम प्राधिकारी आहेत. त्याचप्रमाणे शासनाने यापूर्वी दिलेल्या सूचनांनुसार परिमंडळ कार्यालयाकडून गट-क मधील पदोन्नतीच्या कोट्यातील कर्मचा-यांच्या सेवाज्येष्ठता संदर्भातील कार्यवाही करण्यात यावी. तसेच पदोन्नतीकरिता शासनाने वेळोवेळी निश्चित करून दिलेल्या धोरणानुसार परिमंडळ स्तरावर गठीत करण्यात आलेल्या विभागीय पदोन्नती समितीकडे ज्या मंडळ कार्यालयातील पदोन्नतीच्या कोट्यातील रिक्त पदे आहेत, त्या मंडळ कार्यालयाने परिमंडळीय समितीकडे मागणी करावयाची आहे. अशाप्रकारे सर्व मंडळाची मागणी व बिंदुनामावलीचा एकत्रित विचार करून परिमंडळाने संबंधीत संवर्गातील ज्येष्ठतासूची व सेवाप्रवेश नियमानुसार परिमंडळीय समितीने परिमंडळीय कार्यक्षेत्र गृहीत धरून कर्मचा-यांची पात्र/अपात्रता अजमावून त्याआधारे तयार केलेल्या निवडसूचीच्या आधारे व मंडळ कार्यालयाकडून रिक्त पदे भरण्याबाबत करण्यात आलेली मागणी विचारात घेऊन त्या मंडळ कार्यालयाकडे संबंधीत पात्र कर्मचा-यांची शिफारस करावी. शिफारस करतेवेळी जो कर्मचारी ज्या मंडळ कार्यालयात कार्यरत आहे त्या मंडळ कार्यालयामध्ये पदोन्नतीकरिता रिक्त पद नसेल तर अशावेळी अन्य मंडळ कार्यालयाकडे सदर कर्मचा-याची शिफारस करताना त्यासोबत संबंधीत कर्मचा-याची जात वैधता प्रमाणपत्र, विभागीय चौकशी प्रलंबित/प्रस्तावित बाबतची सद्यःस्थिती, संबंधीत कर्मचा-याबाबत काही न्यायालयीन प्रकरणे असल्यास त्याबाबतची माहिती त्यांच्या मूळ सेवापुस्तकासह देण्यात यावी. त्यानंतर ज्या मंडळ कार्यालयाकडे कर्मचा-याची शिफारस करण्यात आलेली आहे अशा कर्मचा-

यांच्या पदोन्नतीचे सविस्तर आदेश नियुक्ती प्राधिकारी म्हणून सर्व बाबींची पूर्तता करून संबंधीत मंडळ कार्यालयाच्या अधीक्षक अभियंतांनी काढावेत. त्यामुळे पदोन्नतीच्या कोट्यातील कर्मचा-यांचे नियुक्ती प्राधिकारी देखील त्या संबंधीत मंडळ कार्यालयाचे अधीक्षक अभियंता हेच सक्षम प्राधिकारी म्हणून राहतील. जेणेकरून नियुक्ती प्राधिकारी यांचे संदर्भात एकसूत्रता येईल व क्षेत्रीय स्तरावर निर्माण झालेला रांभ्रम पूर्णपणे दूर होईल. व यानंतर कोणत्याही न्यायालयीन प्रकरणांतून शासनाचे म्हणणे मांडण्याबाबत एकसूत्रता राहील.

५. शिस्तभंगविषयक कार्यवाही :

गट-क व गट-ड मधील कर्मचा-यांचे सरळसेवा व पदोन्नतीबाबतचे नियुक्ती प्राधिकारी मंडळ स्तरावरील अधीक्षक अभियंता असल्याचे वरीलप्रमाणे स्पष्ट करण्यात आले आहे. त्यानुसार शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्यासाठी देखील संबंधीत मंडळ कार्यालयाचे अधीक्षक अभियंता हेच सक्षम प्राधिकारी आहेत. यासंदर्भात असेही स्पष्ट करण्यात येत आहे की, पदोन्नतीच्या कोट्यातील कर्मचा-यांची जरी निवड परिमंडळ कार्यालयाने करून पदोन्नतीचे आदेश निर्गमित केले असले तरी ज्या मंडळ कार्यालयामध्ये संबंधीत कर्मचारी कार्यरत आहे त्या मंडळ कार्यालयाचे अधीक्षक अभियंता त्याचेविरुद्ध महाराष्ट्र नागरी सेवा (शिस्त व अपिल) नियम, १९७९ व विभागीय चौकशी नियम पुस्तिका, १९९१ चौथ्या आवृत्तीमधील तरतूदीनुसार योग्य ती शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्यास सक्षम राहतील.

६. महामंडळाच्या कक्षेतील कर्मचाऱ्यांचेबाबत :

शासन निर्णय, जलसंपदा विभाग, दिनांक २६ जून, १९९८ अन्वये महामंडळाच्या कक्षेतील कर्मचा-यांच्या सेवाविषयक बाबींसंदर्भात करावयाची कार्यवाही स्पष्ट करण्यात आलेली आहे. त्यानुसार महामंडळांनी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग / दुय्यम सेवा निवड मंडळ यांच्या कक्षेतील पदे वगळता अन्य उमेदवारांना उदा. स्वातंत्र्य सैनिक, नामनिर्देशित व्यक्ती, प्रकल्पग्रस्त किंवा अनुकंपा तत्त्वावरील नेमणूका यासाठी महामंडळाकडे जे अर्ज प्राप्त होतील त्या अर्जांची छाननी करून संबंधीत परिमंडळीय अधिका-यांकडे योग्य उमेदवारांच्या शिफारशी कराव्यात व परिमंडळीय अधिका-यांनी त्यांना नियुक्ती देऊन महामंडळाकडे प्रतिनियुक्तीवर पाठवावे मात्र अशा कर्मचा-यांना महामंडळाच्या अधिनियमातील तरतूदीनुसार त्यांना प्रतिनियुक्ती भत्ता अनुज्ञेय असणार नाही. त्याचप्रमाणे महामंडळाच्या कक्षेत येणाऱ्या कार्यालयाने यापूर्वी निवडमंडळाच्या कक्षेत येणारी गट-क व गट-ड मधील पदे भरताना देखील संबंधित मंडळाने दिनांक २६.०७.१९९८ अन्वये दिलेल्या निर्देशानुसार कार्यवाही करावी.

७. अनुकंपा व प्रकल्पग्रस्त या संवर्गातील पदे भरणेबाबत:-

अनुकंपा तत्त्वावरील पदे भरण्यासंदर्भात दिनांक २२.०८.२००५ च्या सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन निर्णयान्वये स्पष्ट सूचना देण्यात आलेल्या असून त्यानुसार अनुकंपा या संवर्गातील गट-क व गट-ड मधील पदे भरण्याबाबत विभागप्रमुख / कार्यालयप्रमुख हे सक्षम प्राधिकरी आहेत.

अनुकंपा तत्त्वावरील नियुक्त्या ह्या सरळसेवेच्या कोट्यातील रिक्त पदांच्या उपलब्धतेवर अवलंबून असतात. शासनाने विहीत केलेले सामाजिक व समांतर आरक्षण विचारात घेऊन रिक्त पदांवर नियुक्त्या करणे नियुक्ती प्राधिका-यावर बंधनकारक आहे. त्यानुसार निरनिराळ्या प्रवर्गात विहीत केलेल्या टक्केवारीनुसार त्या त्या प्रवर्गातील उमेदवारांच्याही नियुक्त्या कराव्या लागतात. सर्व रिक्त पदे अनुकंपाधारकांनी भरली गेली तर प्रकल्पग्रस्त, स्वातंत्र्यसैनिकांचे पाल्य, जनगणना, अंशकालीन पदवीधर इत्यादी अन्य प्रवर्गांच्या उमेदवारांसाठी पदे उपलब्ध होणार नाही. यापरिस्थितीत अनुकंपा तत्त्वावर नियुक्तीसाठी केंद्र शासनाच्या धोरणाप्रमाणे राज्यातील कार्यालय / विभागात प्रतिवर्षी रिक्त होणा-या पदांच्या ५ टक्के एवढ्या मर्यादेतच नियुक्ती प्राधिकारी अनुकंपा नियुक्त्या करतील, अशाप्रकारची तरतूद जाणीवपूर्वक करण्यात आलेली आहे. दिनांक २२.०८.२००५ च्या शासन निर्णयातील तरतूदीप्रमाणे सदर आदेशाच्या दिनांकापूर्वी जर काही पदांची मागणी अनुकंपा नियुक्तीसाठी नोंदविली असेल व त्या पदांकरिता जिल्हाधिका-यांनी शिफारस केली असल्यास अशा उमेदवारांची अनुकंपा तत्त्वावरील सामायिक सूचीतून नियुक्ती करण्यात यावी. म्हणजेच दिनांक २२.०८.२००५ पूर्वी नोंदविलेल्या मागणीपत्रास व त्यानुसार करण्यात आलेल्या शिफारशीस ५ टक्क्याची अट लागू राहणार नाही. याव्यतिरिक्त सामायिक सूचीतील उर्वरित उमेदवारांना ५ टक्क्याची अट लागू राहिल. उदाहरणार्थ एखाद्या मंडळामध्ये २२ ऑगस्ट, २००५ पूर्वी प्रतिक्षायादीमध्ये १०० उमेदवारांनी नोंद केलेली आहे. सदर प्रतिक्षायादीतील ५० उमेदवारांची मागणी संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयाकडे नोंदविलेली आहे व त्यानुसार जिल्हाधिकारी कार्यालयाने ५० उमेदवारांची शिफारस केलेली आहे. अशावेळी त्या ५० उमेदवारांना नियुक्त्या देणे शासन निर्णयानुसार बंधनकारक आहे. मात्र, सदर प्रतिक्षायादीतील उर्वरित ५० उमेदवारांना जरी त्यांनी २२ ऑगस्ट, २००५ पूर्वी अर्ज केलेले असले तरी देखील त्यांना ५ टक्क्याची अट लागू राहिल. त्याचप्रमाणे एखाद्या मंडळाकडे जिल्हाधिकारी कार्यालयाने प्रतिक्षायादीचे पूर्णतः हस्तांतरण केलेले आहे याचा अर्थ सदर यादीमधील उमेदवारांची शिफारस अनुकंपा नियुक्तीसाठी केलेली आहे असा होत नाही. यासंदर्भात प्रतिक्षायादी संबंधित

अधीक्षक अभियंता यांनी ठेवावयाची असून परिमंडळ अधिकारी हे केवळ संनियंत्रण अधिकारी म्हणून काम पाहणार आहेत.

प्रकल्पग्रस्त या संवर्गातील पदे भरण्याबाबतची कार्यवाही शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक २१ जानेवारी, १९८० व दिनांक २३ सप्टेंबर, २००० अन्वये निश्चित केलेल्या धोरणानुसार करावयाची आहे. त्यानुसार प्रतिक्षायादी मंडळ व जिल्हा स्तरावर द्विस्तरीय पद्धतीने ठेवण्यात यावी. त्याचे योग्य तऱ्हेने संनियंत्रण व्हावे यासाठी केवळ परिमंडळ कार्यालयास अनुकंपा व प्रकल्पग्रस्तांच्या प्रतिक्षायाद्या एकत्रित करण्याबाबत कळविण्यात आलेले आहे. मात्र सदर संवर्गातील पदे भरण्यासाठी गट-क व गट-ड चे नियुक्ती प्राधिकारी हे विभाग प्रमुख / कार्यालय प्रमुख हेच आहेत. म्हणजेच यासंबंधात मंडळ कार्यालयाचे अधीक्षक अभियंता यांनी याबाबतची कार्यवाही करावयाची आहे.

८. अपंग कर्मचाऱ्यांबाबत :

अपंग या संवर्गातील पदे भरण्यासंदर्भात अपंग व्यक्ती (समान संधी, संपूर्ण सहभाग व हक्काचे संरक्षण) अधिनियम, १९९५ नुसार शासन सेवेतील पदावर शारिरीकदृष्ट्या अपंगासाठी आरक्षण ठेवण्याबाबतची कार्यवाही विहित करून दिलेल्या कार्यपद्धतीनुसार करावयाची आहे. मात्र, मा.सर्वोच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्णयानुसार अपंग हा देखील अपंग आहे. तो खास प्रवर्ग असून त्याचे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, खुला प्रवर्ग इत्यादि प्रवर्गांमध्ये आणखी वर्गवारी होत नाही असे स्पष्ट केलेले आहे. त्यानुसार सामान्य प्रशासन विभागाच्या दिनांक १९.१०.२००७ नुसार सर्व नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी आता अपंगांची सरळसेवेने नियुक्ती करताना सा.प्र.वि., दिनांक १६.०३.१९९९ च्या परिपत्रकातील कार्यपद्धतीचा अवलंब न करता अपंगांची आरक्षित पदे सरळसेवेने भरताना ती सामाजिक प्रवर्गात न दर्शविता ती स्वतंत्रपणे दर्शविण्यात येवून अपंगांची पद भरती करण्याची कार्यवाही करावी. मात्र, निवड झालेल्या उमेदवारांना ते सामाजिक प्रवर्गात असतील त्याच प्रवर्गात समांतर आरक्षण म्हणून सामावून घ्यावे. अपंग प्रवर्ग वगळता उर्वरित माजी सैनिक, प्रकल्पग्रस्त, भुकंपग्रस्त, महिला इत्यादि समांतर आरक्षणाबाबत मात्र सा.प्र.वि., शासन परिपत्रक, दिनांक १६.०३.१९९९ मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीनुसारच कार्यवाही करण्यात यावी..

९. समावेशन :

वरीलप्रमाणे पदे भरण्यापूर्वी ज्या मंडळ कार्यालयाकडे सुधारित आकृतिबंधानुसार अतिरिक्त कर्मचारी ठरविण्यात येत आहेत व येणार आहेत ती कार्यवाही शासनाने शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक १०.०९.२००१ अन्वये निश्चित करण्यात आलेल्या धोरणानुसार करणे आवश्यक आहे.

त्यानुसार ज्या मंडळ कार्यालयामध्ये अतिरिक्त कर्मचारी म्हणून घोषित केलेली आहेत त्यांची नावे परिमंडळ कार्यालयाला संबंधित मंडळ कार्यालयाने तात्काळ कळविणे बंधनकारक आहे. तसेच ज्या मंडळ कार्यालयाकडे रिक्त पदे आहेत अशा मंडळ कार्यालयानेदेखील त्यांच्याकडे रिक्त पदांचा तपशील परिमंडळ कार्यालयाला कळविणे आवश्यक आहे. त्यानुसार अतिरिक्त ठरलेल्या कर्मचा-याची ज्या मंडळकडे रिक्त पदे आहेत त्या पदाची वेतनश्रेणी व काभाचे स्वरूप विचारात घेऊन समकक्ष पदावर समावेशन करण्याकरिता शिफारस करण्यात यावी. त्यानंतर संबंधित मंडळाने संबंधित कर्मचा-यांच्या नियुक्तीचे सविस्तर आदेश निर्गमित करावेत. तदनंतर ज्या कर्मचाऱ्यांचे रिक्त पदांअभावी/समकक्ष पदांअभावी समावेशन करणे शक्य होणार नाही अशा सेवाज्येष्ठतेनुसार कनिष्ठतम कर्मचाऱ्याची यादी व विहित प्रपत्र-३ मधील माहिती प्रवर्गासह परिमंडळ कार्यालया संबंधित विभागीय आयुक्त व शासनाकडे तात्काळ सादर करावी.

५०. गट-क व गट-ड मधील कर्मचा-यांच्या बदल्या :

क्षेत्रीय कार्यालयातील गट-क व गट-ड मधील कर्मचारी हे २५-३० वर्षांपासून एकाच मुख्यालयात कार्यरत असल्याने त्यांचेसंदर्भात अनेक तक्रारी शासनास प्राप्त झालेल्या आहेत. त्यामुळे शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार बदली करताना एकाच ठिकाणी जास्त कालावधीपासून कार्यरत असणा-या कर्मचा-यांची बदली करताना त्याच्या मुख्यालयात बदल करणे अभिप्रेत आहे. संबंधित कर्मचा-यांच्या नियतकालिक बदल्या करताना मंडळ कार्यालय हे प्रमाण धरून संबंधित अधीक्षक अभियंतांनी सर्व बदलीपात्र कर्मचा-यांच्या विहित करून दिलेल्या मर्यादेतच, अधिनियमातील तरतुदीनुसार बदल्या कराव्यात. सर्वसाधारणपणे नियतकालिक बदल्या ह्या माहे एप्रिल व मे महिन्यातच करणे अभिप्रेत आहे. अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये बदली करणे आवश्यक असल्यास त्याबाबत कारणमिमांसेसह व ठोस समर्थन देऊन परिपूर्ण प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात यावा. शासनाच्या पूर्व मान्यतेशिवाय कोणत्याही परिस्थितीत अनियतकालिक बदल्या करण्यात येऊ नयेत. शासनाच्या पूर्व मान्यतेशिवाय करण्यात आलेल्या बदल्या संदर्भात संबंधित विभागप्रमुख यांचेवर जबाबदारी निश्चित करून त्यांचेविरुद्ध नियमानुसार शिस्तभंगविषयक कार्यवाही करण्यात येईल याची नोंद घ्यावी.

गट-क व गट-ड मधील कर्मचा-यांची बिंदुनामावली मंडळ कार्यालयाने ठेवावयाची आहे. त्यामुळे यापुढे मंडळ कार्यालयाबाहेर विनंती/प्रशासकीय कारणास्तव बदली करताना बिंदु नामावली विचारात घेऊनच बदल्या कराव्यात. जेणेकरून मंडळ स्तरावरील बिंदुनामावली खंडीत होणार नाही.

११. गट-ड च्या कर्मचा-यांच्या निवृत्तीबाबत :

गट-क मधील पदे जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत भरण्याबाबत दिनांक १९.१०.२००७ च्या शासन निर्णयान्वये कळविण्यात आले आहे. त्याच धर्तीवर जलसंपदा विभागामधील गट-ड ची पदे भरण्याकरिता संबंधित मंडळाचे अधीक्षक अभियंता यांचे अध्यक्षतेखाली खालीलप्रमाणे निवड समितीची रचना करण्यात येत आहे.

१. संबंधित मंडळाचे अधीक्षक अभियंता	-	अध्यक्ष
२. जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी किंवा त्यांचे प्रतिनिधी		सदस्य
३. जिल्हा रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन अधिकारी		सदस्य
४. संबंधित कार्यकारी अभियंता	-	सदस्य राखिव

शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, दिनांक १९.११.२००३ व दिनांक ०७.०६.२००४ नुसार सेवामरती रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन केंद्रामार्फत (सेवायोजन कार्यालय) व प्रसार माध्यमातून (वर्तमानपत्रातील जाहिरातीद्वारे, दूरदर्शन, रेडिओ, नोटीसबोर्ड इत्यादी) प्रसिध्दी देवून अर्ज मागविण्यात यावेत. या दोन्ही प्रकारे प्राप्त होणाऱ्या याद्यांमधून/अर्जांमधून पात्र उमेदवाराची विहित पध्दतीनुसार नामनिर्देशनाद्वारे निवड करतंदेखी ७५ टक्के लेखी अथवा किमान शैक्षणिक पात्रतेच्या परिक्षेत/इयत्तेत उमेदवारांना मिळालेल्या गुणांद्वारे व २५ टक्के तोंडी गुणांद्वारे भरतीची प्रक्रिया करण्यात यावी.

१२. परिमंडळीय अधिका-यांना माहिती उपलब्ध करून देण्याबाबत :

शासनाच्या वतीने परिमंडळीय स्तरावरील अधीक्षक अभियंता हे सैनियंत्रण व समन्वयन अधिकारी म्हणून कार्यरत आहेत. शासनाने परिमंडळामार्फत मागविलेली विधीमंडळ, न्यायालयीन, लोक आयुक्त, वैधानिक आयोग इत्यादीसंदर्भातील माहिती सर्व कार्यकारी संचालक, महासंचालक, मुख्य अभियंता, अधीक्षक अभियंता यांनी संबंधित परिमंडळ कार्यालयास विहित कालमर्यादेत उपलब्ध करून देणे बंधनकारक आहे. मात्र शासन स्तरावरून मागविण्यात आलेली माहिती क्षेत्रीय कार्यालयाकडून परिमंडळास विहित कालमर्यादेत उपलब्ध होत नसल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे. करिता शासन स्तरावरून मागविण्यात आलेली माहिती परिमंडळास उपलब्ध करून देण्यास टाळाटाळ करीत असल्यास किंवा आपली जबाबदारी पेलविण्यास असमर्थ आढळून आल्यास संबंधित अधिका-यांच्या गोपनीय अहवालात नोंद घेण्यात येईल असे दिनांक २३ मे, २००३ च्या परिपत्रकामध्ये नमूद केले आहे. त्यामुळे यापुढे शासनास अपेक्षित माहिती एखादा क्षेत्रीय अधिकारी उपलब्ध करून देत नसल्याचे परिमंडळाने शासनास कळविल्यास

त्याची गंभीर दखल घेण्यात येईल. सबब, सर्व कार्यकारी संचालक/मुख्य अभियंता/अधीक्षक अभियंता/कार्यकारी अभियंता यांनी परिमंडळीय कार्यालयांना आवश्यक ते सर्व सहकार्य करण्याची दक्षता घ्यावी. अन्यथा दिनांक २३ मे, २००३ च्या परिपत्रकानुसार कारवाई करणे भाग पडेल.

१३. खेळाडूसाठी आरक्षणाबाबतची कार्यवाही :

अत्युच्च गुणवत्ताधारक खेळाडूंना शासकीय, निमशासकीय व इतर क्षेत्रात नामनिर्देशनाने भरण्यात येणा-या पदांपैकी ५ टक्के पदे विशेष कामगिरी बजावणा-या स्त्री व पुरुष खेळाडूसाठी दिनांक ३० एप्रिल, २००५ च्या शासन निर्णयानुसार आरक्षित करण्यात आलेले आहेत. त्यानुसार आता रिक्त पदे भरण्याची कार्यवाही करताना एप्रिल, २००५ पासून म्हणजेच आरक्षण लागू झाल्यापासून रिक्त झालेली पदे ५ टक्याच्या मर्यादेत भरण्यात यावीत. संवर्ग संख्येस एकाचवेळी ५ टक्के आरक्षण लावून पदे भरता येणार नाहीत.

१४. सुधारित आकृतीबंधामुळे नव्याने निर्माण झालेल्या वाढीव पदांबाबत :

शासन निर्णय, पाटबंधारे विभाग, दिनांक ११.०७.२००१ व दिनांक ०६.०२.२००३ अन्वये निश्चित केलेल्या सुधारित आकृतीबंधातील प्रपत्र ब मध्ये सिंचन व्यवस्थापन कार्यप्रकारासाठी जी पदे नव्याने मंजूर झालेली आहेत, अशा वाढीव पदांवर शासनाच्या मान्यतेशिवाय नियुक्ती देवू नये अशा सूचना शासन निर्णय, पाटबंधारे विभाग, दिनांक ११.०७.२००१ व दिनांक १०.०८.२००४ च्या शासन पत्रान्वये देण्यात आल्या आहेत. सदर वाढीव पदे प्रामुख्याने सिंचन शाखा कार्यालयांसाठी मंजूर करण्यात आलेली आहेत. तथापि, ही पदे जलसंपदा विभागासाठी एकूण मंजूर ४५२९७ पदांमध्ये समाविष्ट नसल्यामुळे सदर आकृतीबंधानुसार नव्याने मंजूर अतिरिक्त (वाढीव) पदांची आवश्यकता लक्षात घेवून सदर पदांची कर्तव्ये ही रुपांतरित अस्थायी आस्थापनेवरील कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांकडून करून घ्यावीत. त्यासाठी नव्याने नेमणूक करू नयेत. सदर पदांचे काम करणारा रुपांतरित अस्थायी आस्थापनेवरील कर्मचारी सेवानिवृत्त झाल्यानंतर इतर रुपांतरित अस्थायी आस्थापनेवरील कर्मचारी उपलब्ध नसल्यास सदर पद नियमित नियुक्तीने अथवा अर्हताप्राप्त कर्मचाऱ्यांमधून समावेशनाने भरण्यासाठी पदनिर्मितीचा प्रस्ताव शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक १०.०९.२००१ मधील निर्देशानुसार संबंधित मंडळ कार्यालयाने शासनास सादर करावा. त्याबाबत शासन स्तरावर तांत्रिक/अतांत्रिक पदानुरूप आस्थापना (अतांत्रिक)/(तांत्रिक) कार्यासनाकडून शासन मान्यता घेण्याबाबत कार्यवाही करण्यात येईल. त्यास शासनाची मान्यता मिळाल्यानंतरच सदर पदांवर नियमित नियुक्ती/समावेशनाने नियुक्ती करण्याबाबत सक्षम प्राधिकाऱ्याने आवश्यक पुढील कार्यवाही करावी. वर स्पष्ट केल्याप्रमाणे सुधारित आकृतीबंधामध्ये नव्याने मंजूर झालेली वाढीव पदे ही विभागासाठी एकूण मंजूर ४५२९७ पदांमध्ये समाविष्ट

नसल्यामुळे सदर पदे आपोआप निर्माण झाली असे समजून भरण्यात येवू नयेत. तसेच, सदर पदांना शासनाची मान्यता मिळेपर्यंत त्या पदांची एकूण मंजूर पदसंख्येमध्ये गणना करण्यात येवू नये.

सर्व क्षेत्रीय कार्यालयांना सूचित करण्यात येते की, सदर परिपत्रकातील सूचना व मार्गदर्शक तत्वे याचे काटेकोरपणे पालन होईल याची सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

23/11/07
(डॉ. माधव वीर)
शासनाचे अवर सचिव

प्रति,

सर्व कार्यकारी संचालक, जलसंपदा विभाग,
सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग,
सर्व अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग,
सर्व कार्यकारी अभियंता, जलसंपदा विभाग

प्रत: जलसंपदा विभाग, मंत्रालय येथील सर्व अधिकारी व कार्यासने
प्रत: आ.(अतांत्रिक) संग्रहालय व निवडधारिका